

Tárgytematika / Course Description

Magyar nyelv I.

AKLB_TTTM034

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Döryné dr. Zábrádi Orsolya

Félév / Semester: 2018/19/1

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Ismerje meg a hallgató az alapvető általános nyelvészeti, lexikológiai, jelentéstani és kommunikációelméleti alapfogalmakat! Legyen tisztában nyelvünk típusával, eredetével és történetével!

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- 1.hét A nyelv fogalma, jelszerűsége. A nyelvi jel lényege. A nyelv rendszerszerűsége. A nyelvi jelrendszer és szabályrendszer. A követelmények ismertetése.
- 2.hét A nyelvi szintek. A nyelv és a gondolkodás. A nyelv lélektani, filozófiai, logikai vizsgálatáról.
- 3.hét A kommunikáció fogalma, funkciója, típusai. A verbális és nem verbális kommunikációs rendszerek.
- 4.hét A kommunikációs modellek. A beszéd és az írás mint a kommunikáció általános formája. Az írás rövid története.
- 5.hét A nyelvek típus és eredet szerinti osztályozása. A nyelvrokonság.
- 6.hét A nyelv rétegzettség, tagoltsága. Szociolingvisztikai alapfogalmak. A magyar nyelvjárási rendszere. A tájnyelv.
- 7.hét A magyar nyelv történeti fejlődése. A legfontosabb ómagyar kori nyelvemlékek. A nyelv változékonysága és állandósága. Szinkrón és diakrón szemlélet a nyelv vizsgálatában. A modern magyar nyelv művelés főbb elvei.
- 8.hét Az európai és a magyar nyelv tudomány rövid története. A nyelv tudomány kutatási területei és módszerei. A zh megírása az első 7 előadás anyagából.
- 9.hét Szókincstan. A szókészlet általános kérdései. A szókészlet állandósult nyelvi elemei. A magyar szókészlet nagysága. Az egyén szókincse. A szókincs tagolódása. Szótárak.
- 10.hét A jelentéstan. A szemantika helye a szemiotikában és a nyelv tudományban. Történeti áttekintés.
- 11.hét A jelentés meghatározása (a jelentés mint szabály és használati érték). A jelentésbővítés és jelentésszűkítés.
- 12.hét A metaforikus jelentésváltozások. A metonimikus jelentésváltozások. A jelentésaspektusok.
- 13.hét A jelentésmező. A szinonimák.
- 14.hét A félév lezárása. A szóbeli vizsga témaköreinek, tételsorának megbeszélése.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A félév vizsgajegyvel zárul. Az aláírás feltétele a 8. héten megírandó zh legalább elégséges szintű teljesítése. A vizsgajegyvet a hallgatók a szóbeli vizsgára kapják.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom	1. Adamikné Jászó Anna: A magyar nyelv könyve. Bp., Trezor Kiadó, 2004.2. Keszler Borbála szerk.: Magyar grammatika. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.3. A magyar helyesírás szabályai, Új magyar helyesírás, 12. kiadás, Bp., Akadémiai Kiadó, 2015.4. Kiefer Ferenc: A magyar nyelv kézikönyve. Bp., Akadémiai Kiadó, 2003.5. Kiefer Ferenc: Jelentéelmélet. Bp., Corvina Kiadó, 2000.
Ajánlott irodalom	1. Deme László 1978. A beszéd és a nyelv. Bp., Tankönyvkiadó2. Horváth Katalin–Ladányi Mária 1995. Állapot és történet – szinkronia és diakronia-viszony a nyelvben. Magyar Nyelv, 1995/4: 489–923. Sugárné Kádár Júlia 1985. Beszéd és kommunikáció az óvodás- és kisiskoláskorban. Bp., Akadémiai Kiadó4. Telegdi Zsigmond 1977. Bevezetés az általános nyelvészetbe. Bp., Tankönyvkiadó. 7-76; 166-2455. Temesi Mihály 1980. A magyar nyelvtudomány. Bp., Gondolat Kiadó. 5-776. Gósy Mária 2004. Fonetika, a beszéd tudománya. Bp., Osiris Kiadó7. Molnár József 1977. A magyar beszédhangok atlasza. Bp., Tankönyvkiadó8. Szabó Géza 1992. Nyelvjárásaink. Bp., Tankönyvkiadó9. Wacha Imre 1995. Retorika. Bp., Akadémiai Kiadó10. Fercsik Erzsébet 1994. Ki szavatol a helyesírás biztonságáért? Bp., Korona Kiadó11. Kiss Jenő 1995. Társadalom és nyelvhasználat. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó12. Kontra Miklós (szerk.) 2003. Nyelv és társadalom a rendszerváltás kori Magyarországon. Bp., Osiris Kiadó13. Máté Jakab 1998. A 20. századi nyelvtudomány történetének főbb elméletei és irányzatai. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó
-